

04071, Київ, вул. Ярославська, буд. 6, 5-й поверх
тел: +38 (044) 392-73-71, факс: +38 (044) 392-73-70
email: info@unba.org.ua, веб-сайт: www.unba.org.ua

5th floor, 6 Yaroslavska Street, Kyiv, 04071 Ukraine
phone: +38 (044) 392-73-71, fax: +38 (044) 392-73-70
email: info@unba.org.ua, web-site: www.unba.org.ua

РІШЕННЯ № 54

Про затвердження роз'яснення щодо деяких питань представництва адвокатом юридичної особи

«07» квітня 2017 року

м. Одеса

Рада адвокатів України, керуючись статтями 26, 43, 44, 55 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Положенням про Раду адвокатів України, **вирішила:**

1. Затвердити роз'яснення щодо деяких питань представництва адвокатом юридичної особи, що додається.
2. Секретарю Ради адвокатів України про прийняте рішення повідомити ради адвокатів та кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури регіонів, а також розмістити його на офіційному веб-сайті Національної асоціації адвокатів України.

Голова Ради адвокатів України

[підпис]

Л.П. Ізовітова

Секретар Ради адвокатів України

[підпис]

П.М. Гречківський

***Щодо деяких питань представництва
адвокатом юридичної особи***

Рада адвокатів України, розглянувши звернення заступника директора з питань контролю та запобігання корупції Державного підприємства «Національна енергетична компанія «Укренерго» Ю.Д. Соловей від 06 грудня 2016 року № 05/01-6/13744 щодо можливості та правомірності надання працівником підприємства, який має свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю, адвокатських послуг такому підприємству на підставі трудової угоди, а також звернення директора з правової роботи Акціонерної компанії «Харківобленерго» І.В. Мучака від 06 лютого 2017 року № 04-16/809 щодо можливості представництва юридичної особи адвокатом, який працює в ній за трудовим договором та здійснює адвокатську діяльність, роз'яснює наступне.

Відповідно до статті 131² Конституції України для надання професійної правничої допомоги в Україні діє адвокатура. Незалежність адвокатури гарантується. Засади організації і діяльності адвокатури та здійснення адвокатської діяльності в Україні визначаються законом. Виключно адвокат здійснює представництво іншої особи в суді, а також захист від кримінального обвинувачення.

Законом можуть бути визначені винятки щодо представництва в суді у трудових спорах, спорах щодо захисту соціальних прав, щодо виборів та референдумів, у малозначних спорах, а також стосовно представництва малолітніх чи неповнолітніх осіб та осіб, які визнані судом недієздатними чи дієздатність яких обмежена.

Згідно з підпунктом 11 пункту 16¹ Перехідних положень Конституції України представництво відповідно до пункту 3 частини першої статті 131¹ та статті 131² цієї Конституції виключно прокурорами або адвокатами у Верховному Суді та судах касаційної інстанції здійснюється з 1 січня 2017 року; у судах апеляційної інстанції - з 1 січня 2018 року; у судах першої інстанції - з 1 січня 2019 року. Представництво органів державної влади та органів місцевого самоврядування в судах виключно прокурорами або адвокатами здійснюється з 1 січня 2020 року.

Представництво в суді у провадженнях, розпочатих до набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)», здійснюється за правилами, які діяли до набрання ним чинності, – до ухвалення у відповідних справах остаточних судових рішень, які не підлягають оскарженню.

Частиною 1 статті 26 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» визначено, що адвокатська діяльність здійснюється **на підставі договору** про надання правової допомоги.

Відповідно до пункту 4 частини 1 статті 1 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» договір про надання правової допомоги це – домовленість, за якою одна сторона (адвокат, адвокатське бюро, адвокатське об'єднання) зобов'язується здійснити захист, представництво або надати інші види правової допомоги другій стороні (клієнту) на умовах і в порядку, що визначені договором, а клієнт зобов'язується оплатити надання правової допомоги та фактичні витрати, необхідні для виконання договору

Надання правової допомоги, зокрема здійснення представництва інтересів підприємства в судах особою, що має свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю здійснюється відповідно до вимог Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та процесуальних законів.

У порядку роз'яснення порушених у зверненні заступника директора з питань контролю та запобігання корупції Державного підприємства «Національна енергетична компанія «Укренерго» Ю.Д. Соловей питань Рада адвокатів України зазначає, що відповідно до рішення Ради адвокатів України від 26 лютого 2016 року № 74 надання правової допомоги адвокатом без укладення договору в письмовій формі, зокрема, лише на підставі доручення, не допускається, окрім випадків, передбачених частиною другою статті 27 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», тобто укладення адвокатом договору про надання правової допомоги слід вважати обов'язком адвоката, передбаченим законом.

Таким чином, представництво інтересів підприємства в судах особами, які мають свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю, та є найманими працівниками цього ж підприємства, можливе виключно на підставі договору про надання правової допомоги у відповідності до вимог Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

У порядку роз'яснення порушених у листі директора з правової роботи Акціонерної компанії «Харківобленерго» І.В. Мучака питань Рада адвокатів України зазначає, що згідно з рішенням Ради адвокатів України від 4-5 липня 2014 року № 71 адвокат має право поєднувати адвокатську діяльність із трудовими відносинами, якщо вони не стосуються випадків, зазначених у частині першій статті 7 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». Чинні нормативні документи, що регулюють адвокатську діяльність в Україні, в тому числі акти Ради адвокатів України, не містять будь яких інших заборон для адвокатів щодо форм реалізації права на працю.

Отже, адвокат може представляти юридичну особу, з якою він перебуває у трудових відносинах, за умови укладення з такою юридичною особою договору про правову допомогу у відповідності до вимог Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». У такому випадку представництво інтересів юридичної особи здійснюється на підставі договору про правову допомогу та не вважається виконанням працівником обов'язків, передбачених трудовим договором.
